

HELP ONS IN DE STRIJD TEGEN DE REUS VAN DE KAUKASUS

De reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*) is een enorme schermbloemige, afkomstig uit de Kaukasus, die plaatselijk voor overlast zorgt. Enerzijds overwoekert de plant met haar grote bladeren alle inheemse plantensoorten en kan ze grote groeihaarden vormen. Zo mogelijk nog erger is dat de plantensappen in combinatie met zonlicht tot zeer ernstige brandwonden kunnen leiden, die moeilijk genezen. Kleine groeihaarden zijn eenvoudig te bestrijden, maar grote groeihaarden worden moeilijker, én gevaarlijker. De plant is zeker ongewenst in natuur- en parkgebieden, langs speelpleinen en andere publieke ruimtes. Om er werkelijk iets tegen te doen moeten alle terreingebruikers vegen voor eigen deur want de ene kan de andere 'herbesmetten'. En zo kun je bezig blijven...

De provincie wil in 2014 in een paar proefgebieden een gecoördineerde aanpak uitproberen. Dit, in het verlengde van de ervaringen uit het Interreg-project LUPIN en mee door een oproep die Natuur.koepel Zuid-West-Vlaanderen lanceerde naar het provinciebestuur over de opmars van de reuzenberenklauw in de regio. Het is de bedoeling om, bij succes, de acties op uit te breiden naar de hele provincie.

Goed nieuws voor de natuurgebieden in beheer van Natuurpunt (NP) dus: waar NP zelf al een intensieve verwijdering van exoten nastreefde, wordt haar strijd nu aangevuld door collectieve inspanningen van het merendeel van de beheerders van de open ruimte. Want niet alleen de provincie, maar ook de Vlaamse Milieumaatschappij, Waterwegen en Zeekanaal, Agentschap Natuur en Bos, Wegen en Verkeer en

de verschillende bekkencoördinatoren worden betrokken in het overleg dat de bestrijding coördineert. Natuur.koepel Zuid-West-Vlaanderen en de West-Vlaamse Milieufederatie mogen ook aanschuiven, voor zowel inhoudelijke inbreng als de communicatie met de natuurverenigingen.

Hoe raak je de reuzenberenklauw kwijt ?

Een goede bestrijding mikt op de zwakke plekken van een soort. De reuzenberenklauw is een twee- tot vijfjarige plant. Het eerste jaar vormt zich een rozet met penwortel, het jaar erna bloeit de plant en sterft af. Elke plant produceert duizenden zaden. Die blijven gelukkig maar een drietal jaar kiemkrachtig. Er zijn globaal drie mogelijkheden om de plant uit te putten of te doden :

- doorsteken van de penwortel, op 10-15 cm onder de grond

maaien vóór de zaadzetting (half juni/begin juli); deze maaibeurt een paar weken later herhalen omdat herbloei nog mogelijk is, bloeischermen apart inzamelen voor verbranding

begrazen van grote groeihaarden door dieren met donkere koppen die minder gevoelig zijn voor zonlicht

Een nazorg van 3 tot 7 jaar is noodzakelijk om hergroei in de kiem te smoren. Veiligheidskledij en goed reinigen van het materiaal is van groot belang.

Wat doet de provincie ?

De reuzenberenklauw komt vooral langs waterlopen en wegbermen voor. De provincie beheert talloze kleine waterlopen. Daar gaan we zelf aan de slag, samen met de rattenvangers van de gemeenten. Dit werk kadert in het Frans-Belgisch Interreg-project 'Lupin' ('Lutte contre les plantes invasives'). De provincie coördineert de samenwerking met andere overheidsdiensten die mee zullen doen met de acties. Er geldt momenteel (nog?) geen wettelijke bestrijdingsplicht. De gewone burger kan dus niet gedwongen worden om mee te doen. Maar toch gaan we hen beleefd maar uitdrukkelijk vragen om planten op private terreinen ook te liquideren. Daarom steunt de gouverneur uitdrukkelijk deze acties, vanuit zijn bevoegdheid voor o.a. veiligheid.

Hoe herkennen ?

De schermbloemigenfamilie kent veel soorten in onze contreien. Allemaal hebben ze die typische witte en bij sommige soorten gele bloeischermen. Dit zijn ideale landingsplatformen voor nectar zoekende insecten. Daarom alleen al zijn ze waardevol! Het zou jammer zijn dat de verkeerde soorten worden aangepakt. Let daarom op de belangrijkste kenmerken. De grootte is natuurlijk al een goede indicatie. De grote bladeren zijn blinkend groen en de bladrand is duidelijk grof gezaagd. Ook is de buitenste helft van de hoofdnerf 'bebladerd' en niet kaal zoals bij de meest gelijkende soorten gewone berenklauw, gewone en vooral grote engelwortel.

Ik weet er staan: wat nu ?

Weet je reuzenberenklauw staan? Meld die waarneming dan via www.waarnemingen.be. Voeg er liefst ook een foto van de groeiplaats bij. Dan zien we de omvang van het probleem. Verwacht niet dat ze morgen geliquideerd zullen zijn, maar het is een eerste stap naar een globale aanpak. Of neem zelf de zeis of spade ter hand, en wees voorzichtig !

Meer informatie ?

Deze Waalse site is echt bijzonder informatief: <http://biodiversite.wallonie.be/fr/la-berce-du-caucase.html?IDC=5668>

Nederlandstalige folder: www.walterias.be/images/stories/downloads/Nederlands/beheer_%20heracleum_nl.pdf

Tekst : Olivier Dochy & Sarie Buffel

Eindredactie : WMF

